

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2017/18:4200

av **Christina Örnebjär m.fl. (L)**

med anledning av prop. 2017/18:261 Långsiktig finansiering och stärkt oberoende för public service

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen godkänner regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) med de ändringar som följer av vad som beskrivs i motionen om att de sändningstillstånd som utfärdas närmast efter ikraftträdandet för Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion ska gälla i sex år och att de nya bestämmelserna om åttaåriga sändningstillstånd ska tillämpas första gången för tillstånd som gäller fr.o.m. den 1 januari 2026.
2. Riksdagen beslutar att den nya lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst från 9 § och framåt, med tillhörande övergångsbestämmelser, får den lydelse som framgår av motionen.

Motivering

Betydelsen av public service har ökat. I ett alltmer polariserat samhällsklimat är det helt centralt för demokratin att det finns medier som står för opartiskhet och saklighet. Det är väsentligt att public service-företagen kan nå ut till medborgarna också när distributionsplattformarna för medier förändras och färre läser tidningar och följer tablå-tv. Utvecklingen i Ungern och Polen visar hur kontroll över public service varit ett primärt mål för auktoritära regeringar när de blivit valda, och de har snabbt kunnat skaffa sig kontroll. Därför behövs höjda trösklar för politikens möjligheter att påverka.

En del i detta är en långsiktig finansiering. Den demokratiska betydelsen av ett fristående och kvalitetsinriktat public service är ett viktigt skäl till att finansieringen ska komma från hela befolkningen.

Vi välkomnar därför att tv-licensen nu ersätts med en teknikneutral public service-avgift som betalas av alla som är myndiga och har en tillräckligt hög inkomst. För de flesta (som tidigare betalat tv-licens) innebär den nu föreslagna modellen en lägre kostnad än i dag. Hushåll med flera vuxna och höga inkomster får betala lite mer. Utredningens förslag påminner mycket om det Liberalerna själva föreslagit redan tidigare.

Oberoendet stärks också av att tillståndsperiodernas längd nu ska regleras i lag. En nyckfull regering ska inte ensam kunna avgöra att det är dags att ändra förutsättningarna för public service. Perioderna ska vara relativt långa, för att ge public service-företagen oberoende och stabila villkor. Utredningen föreslog att tillståndsperioderna för public service-bolagen ska vara åtta år, och att de ska påbörjas i januari samma år som det hålls ordinarie riksdagsval, för att undvika att en ny tillträdde regering snabbt kan ändra uppdrag och medelstillelning. Den första tillståndsperioden föreslogs dock vara sex år, för att komma i fas med riksdagens mandatperioder.

Regeringen har dock frångått detta, och föreslår i stället en första tillståndsperiod på tio år, som inleds 2020 (eftersom nuvarande tillståndsperiod löper ut 2019). Det nya regelverket skulle alltså inte träda i kraft fullt ut förrän 2030. Vi menar att det är en alltför lång tid i ett medielandskap i kraftig förändring. Utredningens förslag om en första tillståndsperiod 2020–2026 för att sedan övergå till åttaåriga perioder är mer välavvägt.

Utredningen föreslog också att det ska regleras i lag hur utbetalningar av avgiftsmedel till public service-företagen ska ske. Syftet är även här att höja tröskeln för att regeringen styr public service. Regeringen har frångått detta, och vill i stället att detta styrs av regeringen ensam i förordning. Det är förvisso vad som är brukligt när det handlar om reglering av tämligen teknisk och detaljerad natur, men vi menar att det väger tyngre att garantera public service-mediernas oberoende. Den nya lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst bör därför fr.o.m. 9 § ha den lydelse som föreslås i utredningen, dvs.:

9 § Skatteverket ska varje månad föra över preliminära avgiftsmedel till public service-kontot. De preliminära avgiftsmedlen ska motsvara en tolfedel av de preliminära avgifter som beräknas i andra stycket. De preliminära avgifterna beräknas genom att ta storleken av de public service-avgifter som bestämts i Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 6 § skatteförfarandelagen (2011:1244) året före beskattningsåret

uppräknat med den procentuella förändringen av inkomstbasbeloppet mellan andra året före beskattningsåret och beskattningsåret.

10 § Om beloppet för de preliminära avgiftsmedel som ska föras över inte är uträknat vid överföringstillfällena i januari och februari, ska samma belopp som fördes över i december föregående år föras över. Om något av de belopp som fördes över i januari och februari inte motsvarar de belopp som skulle ha förts över ska beloppet för mars månad jämkas.

11 § En avräkning av de preliminära avgiftsmedlen ska göras mot de avgiftsmedel som Skatteverket faktiskt har fått in året efter det år då de preliminära avgiftsmedlen fördes över. En slutlig reglering av preliminära avgiftsmedel mot de slutliga avgifterna ska göras senast i mars andra året efter det år då de preliminära avgiftsmedlen fördes över.

Förvaltning av avgiftsmedel

12 § Kammarkollegiet ska ansvara för förvaltningen av de avgiftsmedel som Skatteverket för över till public service-kontot.

Utbetalning av avgiftsmedel till public service-verksamheten

13 § Kammarkollegiet ska ansvara för utbetalning av avgiftsmedlen i enlighet med riksdagens beslut enligt 2 §.

Redovisning och prognoser för public service-kontot

14 § Kammarkollegiet ska årligen lämna en förvaltningsberättelse för public service-kontot och redovisa en bedömning av kontots intäktsutveckling på kort och lång sikt.

Övergångsbestämmelser

[...]

4. Det som i den upphävda lagen anges om Radiotjänst i Kiruna AB ska efter den 31 december 2019 i stället gälla för Kammarkollegiet. Ärenden som inte har slutbehandlats den 31 december 2019 ska överlämnas till Kammarkollegiet.

5. För beskattningsåren 2019 och 2020 ska vid tillämpningen av 9 § andra stycket, de preliminära avgifterna beräknas så att de motsvarar 1 procent av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster som beslutats enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) och som fastställts och begränsats enligt bestämmelserna i 3 och 4 §§.

Christina Örnebjär (L)

Bengt Eliasson (L)

Tina Acketoft (L)

Mats Persson (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Maria Weimer (L)